

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Suojelusihteeri Aili Jukarainen
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Askolan rakennus- ja ympäristölautakunta
Askolantie 28
07500 Askola
[ympäristönsuojelu@askola.fi](mailto:ymparistosuojelu@askola.fi)

ASKOLAN RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNNALLE

Asia: Muistutus NCC Roads Oy:n kallion louhintaa ja murskausta sekä pintamaiden vastaanottoa koskevasta ympäristölupahakemuksesta sekä lupahakemuksesta maa-aineisten ottoa varten

Muistutuksen jättää Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry (rek.nro 116.353, 2186 jäsentä vuoden 2012 alussa). Tringa ry:n tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä- Uudellamaalla).

Tringa ry on tutustunut kyseisiin lupahakemuksiin liitteineen ja lausuu muistutuksenaan seuraavaa.

Hanke on maa-ainelain 3§ vastainen

Hankealueen länsiosassa sijaitsee metson soidinpaikka (Tringa ry:n havaintotietokanta). Metso on aikoinaan ollut yleinen koko Uudenmaan metsäalueilla, mutta vähentynyt huomattavasti etenkin toisen maailmansodan jälkeen. Syynä metson vähenemiseen Uudellamaalla on ollut erityisesti asutuksen, myös haja-asutuksen, leviämisen aiheuttama yhtenäisiä metsäalueita pirstova vaikutus (Helle ym 1994; Pummila, A. 2010). Metso esiintyy laajoilla metsäpeitteisillä alueilla ja maisematason metsäpeitteen merkitys on Uudellamaalla metsökannan säilymisen keskeinen tekijä.

Vuoden 2000 kansallisessa uhanalaisuusarvioinnissa (Rassi ym 2001) metso luokiteltiin alueellisesti uhanalaiseksi eteläisimmässä Suomessa (mukaan lukien Uusimaa). Viime vuonna ilmestyneessä, uusimmassa uhanalaisuustarkastelussa (Rassi ym. 2010) metso luokiteltiin alueellisesti uhanalaiseksi jo koko Etelä-Suomessa Oulun korkeudelle saakka (valtakunnallisesti laji luokiteltiin silmälläpidettäväksi). Metso on vähentynyt Uudellamaalla jo pitkään. Metson suojelutaso on Uudellamaalla kiistatta epäsuotuisa, joten viranomaisten ei tule sallia tai hyväksyä hankkeita tai suunnitelmia, jotka voisivat vaikeuttaa suotuisan suojelutaso- tavoitteen saavuttamista entisestään (luonnonsuojelulain § 5). Maa-ainelain 3 §:n perusteella maa-aineksia ei saa ottaa niin että siitä aiheutuu vahingollisia ja laajalle ulottuvia muutoksia luonnonolosuhteissa. Metson soidinpaikan hävittäminen vaikuttaisi laajan metsäalueen metsökantaan, sillä perinteelliset soidinpaikat ovat metson lisääntymisen kannalta erittäin tärkeitä.

Metson soidinpaikat tarvitsevat ympärilleen riittävän suuria metsäalueita ylläpitämään metsokukkojen päiväreviirejä (ks. tarkemmin liite). Hankealueen eteläpuolella sijaitseva maa-aineistenottoalue on mitä todennäköisimmin jo heikentänyt hankealueella sijaitsevaa soidinta. Ympäristölupahakemuksen mukaisen toiminnan sijoittaminen alueelle tulisi tuhoamaan Etelä-Suomessa uhanalaisen metson soidipaikan. Tringa katsoo, että Pornaisten alueella toimivan metson soidinpaikan hävittäminen on syytä lukea huomattaviin muutoksiin luonnonolosuhteissa (MAL 3§).

Luontoselvitys puutteellinen

Hanketta varten laadittu luonto- ja maisemaselvitys on erittäin puutteellinen ja sen johtopäätökset ovat virheellisiä. Luontoselvitys on tehty Suomen ympäristökeskuksen Eliölajit-tietojärjestelmän sekä vain yhden marraskuussa tapahtuneen maastokäynnin avulla. Näiden perusteella selvityksen tekijä toteaa selvityksen luvussa 3, ettei hankealueella sijaitse uhanalaisten- tai direktiivilajien esiintymispaikkoja, mutta lisää luontoselvityksen johtopäätöksiin (vaikutukset luontoon ja maisemaan) seuraavan: *"Alueella ei myöskään ole tehty havaintoja uhanalaisista tai direktiivilajeista lukuun ottamatta teertä, joka kuuluu lintudirektiivin liitteen I lajeihin"*.

Luonto- ja maisemaselvitystä varten Eliölajit-tietojärjestelmästä tehty tietokantahaku kertoo havainnoista ainoastaan mikäli alueelta sattuu olemaan ko. järjestelmään tallennettua tietoa uhanalaisista lajeista. Kyseinen tietokanta ei kuitenkaan ole kattava eikä sieltä tehdyn haun perusteella voida päätellä ettei hankealueella voisi olla merkitystä uhanalaisten- tai direktiivilajien kannalta. Luontoselvityksen tekijän täytyy olla tietoinen tällaisesta perustavanlaatuisesta seikasta. Tietokantahausta luontoselvitykseen jääviä selviä puutteita ei mitenkään voi korjata linnuston osalta linnuston selvittämisen kannalta täysin väärään vuodenaikaan tapahtuneella yhdellä maastokäynnillä. Mikäli luontoselvittäjä haluaa vilpittömästi selvittää alueen merkityksen linnustolle, tulee selvitys toteuttaa pesimä-ajan alussa tapahtuvalla kolmen kerran kartoituksella. Alueen luontoarvojen huolellisen selvittäminen on hanketta varten välttämätöntä, kun alueen maankäyttöä ei ohjata yleis- saati asemakaavalla.

Tringa ry muistuttaa vielä ettei tarkastelun rajaaminen vain lintudirektiivin liitteen I- sekä uhanalaisiin lajeihin ei perustu lintudirektiiviin. Lintudirektiivin mukaan kaikki linnut ovat samanarvoisia, mutta liitteen I lajeille on lisäksi perustettava suojelualueita ja näiden elinympäristöjen heikentyminen ja pilaantuminen on pyrittävä estämään myös näiden suojelualueiden ulkopuolella. Myös muut lajit on huomioitava suunnittelussa ja maankäyttö pyrittävä sijoittamaan luontoa mahdollisimman vähän haittaavalla tavalla. Kyseisen hankkeen tapauksessa tehtävä on vaikea, sillä luontoselvitys on huomattavan puutteellinen, vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja ei ole punnittu, eikä eikä alueella ole lainvoimaista kaavaa, jossa hankkeen sijoittamista ja muuta maankäyttöä olisi tarkasteltu laajemmin.

Koska hanke on maa-aineslain vastainen, myöskään ympäristöluvan harkitseminen ei tule kysymykseen. Tringa ry katsoo, että hakemus on hylättävä.

Helsingissä 12. päivänä tammikuuta 2012
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n puolesta

Seppo Vuolanto
puheenjohtaja

Liite:

Solonen, T., Lehikoinen, A. ja Lammi, E. (2010): Uudenmaan linnusto –kirja, sivu 226.

Lähteet:

Helle, P., T. Helle, ja H. Lindén, 1994: Capercaillie (*Tetrao urogallus*) lekking sites in fragmented Finnish forest landscape. *Scandinavian Journal of Forest Research* 9: 386–396.

Pummila, A. 2010: Nuuksiosta Tammelan ylängölle — soidinkartoituksissa selvinyttä. Esitelmä seminaarissa: Uudenmaan koppelot – metropolimaakuntaa kehitetään, miten käy koppeloille? Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa 11.11.2010 .

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. ja Mannerkoski, I. (toim.) 2001: Suomen lajien uhanalaisuus 2000. – YM ja SYKE, Helsinki.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. ja Mannerkoski, I. (toim.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus 2010. – YM ja SYKE, Helsinki

Solonen, T., Lehikoinen, A. ja Lammi, E. (toim.) 2010: Uudenmaan linnusto. - Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa, Helsinki.

Tringa ry:n lintuhavaintotietokanta (www.tiira.fi)